

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Munkások nyugdíja.

Baja, 1909. március 13.

Rövi napihir keretében számoltunk be tegnapi számunkban egy csendesen, minden fölösleges zaj nélkül működő egyesület közgyűléséről, egy évi igazán eredményes és üdvös tevékenységéről.

A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egylete“ tartotta a múlt héten közgyűlését. Ebből az alkalomból szükségesnek tartjuk, hogy ennek az egyesületnek közhasznú, közérdekű voltáról külön megemlékezzünk. Az előttünk fekvő évi jelentés csodálatos dolgokat mond el az intézménynek aránylag rövid idő alatt való óriási térhódításáról. Tizenöt évvel ezelőtt alakult meg az egyesület. Ekkor, 1893 ban két fiókja volt az országban 692 taggal és 3197 korona vagyonnal. Az elmúlt év végén már 231 fiókja volt. A tagok száma 72.616 volt és 4.012.361 kor. 84 fillér vagyon felett rendelkezett. Az elmúlt évben kifizetett rokkant segélyekre 174.503 korona 28 fillért, árvák neveltetési járulékaire pedig 8365 koronát.

Amikor az évi jelentést végig olvasuk, szinte jóleső, megnyugtató érzés szállja meg az embert. Van tehát módja

a munkásnak, hogy munkaképtelensége, aggokora esetére csekély díjfizetés ellenében biztosítsa megélhetését, önfentartását. Mert kétségtelen, hogy a mindennapi megélhetésért küzdő munkás előtt rémként üti fel a fejét a munkaképtelenség, a rokkantság és az aggkor. Mihez fogjon az olyan munkásember, aki egész életén át legfeljebb a mindennapi betevő falatot tudta magának megszerezni, de annyit megtakarítani, hogy öregségére gond nélkül megélhessen, képtelen. Pedig erre okvetlen gondolni kell.

Ez az ereje ennek az egyesületnek. Dolgozik, működik, hogy a munkás megélhetését megkönnyítse. Összesen 10, 12, vagy legfeljebb 15 krajcárt kell hetenként az egyesület pénztárába hetenként befizetni. Ez olyan csekély összeg, aminőt még a legszerényebb keresetből meg lehet takarítani.

Igaz sajnálattal látjuk, hogy mindenütt inkább megértik ennek az intézménynek üdvös voltát, mint minálunk Baján. Amíg például Apatinban megközelíti a tagok száma az 1500-at, addig Baján összesen 250 ember tartotta szükségesnek, hogy aggkorára nyugdíjat biztosítson magának. Baján közel kilencszáz iparos, ötszáz ipari munkás van. Emellett szám-

talán a kisekzisztencia. A kisiparosnak éppen úgy érdeke, hogy a rokkantegylet tagja legyen, mint a munkásnak, a kereskedősegédnek és egyéb alkalmazottnak. Megérteni képtelenek vagyunk, hogy miért, mi okból idegenkednek attól, hogy ennek a szociális intézménynek a tagjai sorába lépjenek. Vajjon nem gondol arra az a kisiparos, kereskedősegéd, kiskereskedő, ipari munkás, hogy jól fog esni, ha öregségére lesz egy biztos menedéke, ahonnan a megélhetése biztosítva lesz?

A bajai fiók ebben az évben tartja megalakulása tizedik évfordulójának ünnepét. Szép ünnep lesz. De még szebbé tehetik a fiók vezetői azáltal, ha erőteljes agitációt fejtenek ki és a tagok számát megkétszerezik.

Üdvös és közhasznú munkát végez az, aki felkeresi műhelyében az iparost, a munkást és megérteti vele, hogy az egyesületbe való belépése önmagával és családjával szemben feltétlen és elengedhetetlen kötelessége.

Szép a szerénység, de a túlzott szerénység csak ártalmas.

Ki kell lépni a nyilvánosság elé és fennem kel hirdetni, hogy micsoda eredményeket ért el ez az egylet.

TÁRCA.

Útleírások.

(5) Irta és felolvasta: Szentgáli Antal.
A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

Forró nyári napokon csurog a verejték a csónakos homlokáról, de ő vigan evez tovább, előre hátra hajlongva s dudolva az ő gondolás nótáját, amelynek egyetlen szövege az, hogy »Hájjá, hájjá, hájjá hahahá«; — »Hó — lili li, — hájjáhá«; — »Hájjá hó — lili hájjáhá.« —

A chinai kultúra, a népszokások, észjárás, a chinai közlekedés, mesterségek, szóval az egész ethnografiájuk egyszerűen kimeríthetetlen és egy ily rövid előadás keretén belül legfeljebb néhány morzsányi adat felemlítéséről lehet szó. Az angol irodalom azonban rendkívül gazdag e sajtáságos, minden más élő nemzeténél régebb és teljesen önálló kultúrát tárgyaló művekben. Mindennel könnyen megbarátkoznék az ember, ami chinai, csak egygyel nem, hogy t. i. a chinait a piszok és bűz hidegen hagyja. Ennek a témának a részletezésétől legjobb lemondani.

A másik két sárga nép, a koreai és a japán a chinaiak kezeiből vették át már évezredek

előtt a kultúra bizonyos fokát, az írásjeleket, vallást és mesterségeket; de míg a tunya és apathikus koreai népnél — valószínűleg az előjáróibecstelensége következtében — ez a kultúra csaknem nullá süllyedt le, addig a japánok azt a saját izlésükhöz és poetikusnak mondható lelkületükhöz idomítva még sokkal magasabb fokra és nemesebb irányban fejlesztették ki. E fejlődés eredményei azok a gyönyörű építkezések és azok a remek iparművészeti cikkek, amelyek láttára egyszerűen nem találunk kellő szavakat az elragadtatásunk kifejezésére.

A japán dalok kivétellel mind mollhangnembben vannak tartva, ami már magában véve is eléggé jellemzi azt, hogy más a lelkületük, mint a chinaiaké és sajtáságos keverékét mutatja a halálmegvető vitézségnek egyrészt és a természet bájai iránt való fogékonyságnak és melancholiának másrésztől.

Ezen meglehetősen kitérés után visszaviszem tisztelt hallgatóimat képzeletben ismét Szibériába.

A »Szibéria« szónak az egész világon, bizony még Oroszországban is szomorú hangzása van. Hát bizony erről nem Szibéria hanem csakis az oroszok tehetnek, akik sok évtizeden

át küldték oda a politikai és a kriminális bűnösök ezreit és ezreit. Ez az eljárás és a száműzöttek szenvedéseiről nyert, de nagyon sok esetben túlzott hírek tették gyűlöltté a világ szemében Szibériát, melyről mindenki aki nem ismeri, azt képzelet, hogy ott nincs más, mint hó és farkas, ólombányák és száműzött fegyencek, medvék és vad, kegyetlen kozákok. — Nohát ez nagy tévedés.

Szibéria egyike a világ leggazdagabb országjainak. Van ott minden, amit csak egy mérsékelt égöv alatt fekvő országban el lehet gondolni, még pedig csaknem kiaknázzhatatlan mennyiségben: kitünő termőföld, amelyben a tél hosszú volta dacára is megterem a búza; erdők, nagy vadállomány, amelyből sajtáságos módon a tigris sem hiányzik, főleg Kelet-Szibéria tengerparti vidékein vannak haldus hatalmas folyamai, a hegyekben kőszén, vas, réz, ólom, higany, azbeszt, és különösen nagy mennyiségű arany és ezüst. Vannak vidékek, mint pl. Szachalin szigete (amelynek hossza, megjegyzendő, csaknem 100 kilométer), ahol a petróleum valóságos tavakban áll a föld felszínén, csak föl kell meríteni és raffinálni. — Azokból a száműzöttekből és a sokat emlegetett ólombányák-

Telefon tudósítások.

Budapest, 1909. március 13

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén harmad-szori olvasásban elfogadták a közadók-ról szóló javaslatot. Az ülés végén Pol-it Mihály meginterpellálta a miniszter-elnököt. Azt kérdezte, hogy kielégítőnek tartja-e a miniszterelnök a szerb jegy-zéket, mi a véleménye a nemzetközi konferenciáról és hogy ha nem sikerül a konfliktust elhárítani, kitör a háboru és a szerbeket az oroszok támogatják, minő álláspontot foglal el a monarchia.

Az interpelláció kiadatott a miniszter-elnöknek.

A képviselőház csütörtökig nem tart ülést. Csütörtökön még nem veszik elő a kongrua javaslatot, mert még nem kész a néppárttal való kompromisszum.

Szerbiából.

A szerb kormány 20 millió frank fel-vétele iránt megindította a tárgyalásokat.

A szerb népfölkelők harmadik kor-osztályát egy napi szemlére hívta be a hadügyi kormány. Azonban nem bocsá-tották őket haza, hanem felfegyverezték és a rendes csapatokba beosztották.

Wekerle Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök hét-főn Bécsbe utazik, hogy a király előtt kihallgatáson megjelenjék.

NAPIHIREK.

A bajai gyümölcsészeti egyesület tisztelgése a főispánnál.

A bajai gyümölcsészeti egyesület ez évi rendes közgyűlésén dr. *Ambrozovics* Lajos főispán urat egyhangu lelkesedéssel az egye-sület védnökévé választotta meg.

Ez alkalomból az egyesület választmánya *Kilbinger* Ferencz egyesületi elnök vezetése mellett testületileg megjelent ömeltóságánál,

hogy őt a választásról értesitse, a védnökség elfogadására felkérje és ezen tiszteben ömelt-óságát meleg rokonszenvvel, bizalomteljes ragaszkodással üdvözölje.

Kilbinger Ferencz egyesületi elnök az egyesület célját, törekvését, eddig kifejtett munkálkodását és a munkálkodás eredmé-nyét ismertetvén, üdvözölte ömeltóságát.

Az üdvözlő beszédre a főispán úr követke-zőkben válaszolt:

Igen Tisztelt Elnök Ur!
és Igen Tisztelt Uraim!

A megtisztelő bizalomért, melyből kifolyó-lag az Önök jeles egyesülete engem arra a kitüntetésre érdemesített, hogy védnökévé válasszon, fogadják kérem és sziveskedjenek az egész egyesület előtt tolmácsolni legőszin-tébb hálás köszönetemet és annak örömteljes kijelentését, hogy ezt a kitüntetést a vele járó erkölcsi kötelességek teljes tudatában fogadom el.

Jól ismerem az Önök egyesületének fontos hivatását, már eddig is eredményes működé-sét, nemes céljait, mely célokat minden tölem telhető módon támogatni kedves kötelességem-nek fogom ismeri, különösen most, hogy az Önök szives bizalmából az egyesülettel ilyen közeli benső összeköttetésbe jutottam.

Igaz, hogy az utóbbi időben az állam foko-zott mérvben vette gondjaiba azokat a nemes célokat, melyeket Önök is zászlójukra irtak. Ez azonban nemcsak ki nem zárja, nemcsak létjogosultságától meg nem fosztja, de sőt ki-vánja a társadalom együttműködését, különö-sen manapság, mert hiszen az állami decen-tralizáció sokszor hangoztatott káprázása és viszont a decentralizáció demokratikus előha-ladást jelentő eszméjének propagálása ma már úgyszólván tárgytalan, mert ezt a decen-tralizációt magával hozza az élet, mert hiszen teljes lehetetlenség, hogy az állam a maga gondoskodásának ezernyi és napról-napra szaporodó célját, e célok számához és mérvé-hez képest igen szűk korlátok közt mozgó anyagi erejével, a megkívántató mértékben egymaga megvalósítsa, hanem feltétlenül rá van utalva a társadalom párhuzamos együtt-működésére.

Az Önök céljai közül, melyek az alapsza-bályok első szakaszában vannak röviden, de annál többit mondóan körvonalazva, különö-sen egy ragadta meg a figyelmemet, melyet engedjek meg, hogy különös figyelmükbe és gondjukba ajánljak. Ez a cél: A külföldi ver-seny kiszorítása.

Nem tudom, de talán ösztönszerű érzés az hogy annyi szép cél közül épen ez ragadja meg elsőnek az ember figyelmét. Igenis, valóságosan ösztönszerű dolog ez, mert mind-annyian érezzük, hogy hazánk nagyobbmértvű közgazdasági fellendülésének egyik legfonto-sabb feltétele a külföld ostromának vissza-terése. Ha áll ez az iparra — melyben, leg-alább is minden ágazatban sajnos ma még nem állhatjuk ki a külfölddel a versenyt — fokozott mérvben áll a földmivelésre. Hiszen agrikultur állam vagyunk, hiszen szüntelenül hangoztatjuk, hogy a mi áldott magyar földünk termékeiből élünk, sőt még a külföldet is részben mi látjuk el e tekintetben. Hát ha valahol, úgy az agrikulturában, annak minden ágazatában minden erőnkkel oda kell törekednünk, hogy a külföld nyomasztó ver-senyétől szabaduljunk.

Fogadják ismételt hálás köszönetem nyilvánítását és annak kijelentését, hogy egyesületünk nemes céljait minden szemé-lyemtől és állásomtól kitelhető módon támo-gatni, előmozdítani kedves kötelességemnek fogom ismerni.

Isten hozta Önöket!

Eljegyzés. Dr. *Monostori* Gyula üg.rvéd holnap, vasárnap tartja eljegyzését *Bauer* ári-kával Baján. (Minden külön értesítés helyett.)

A bajai Ipartestület a bajai kath. Legény-egylettel kapcsolatosan f. évi március 15-én délután fél 3 órakor az Ipartestület nagyter-mében ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Hymnus. Énekli a férfikar. 2. Ünnepi be-széd. Tartja *Bándy* Boldizsár ciszt. főgymn. tanár. 3. Talpra magyar. Énekli a dalárda. 4. Március szellője. Kárpáti Auréltól. Szavalja *Hunyadi* László. 5. Kuruc-dalok. *Ury* Erzsike zongora-kisérete mellett énekli *Faragó* Károly. 6. Háboru lesz. Melodráma. Vágó Gézától. Előadja *László* Károly, zongorán kíséri *Weigle*

ból sem lát az ember semmit sem. A szám-üzöttek legnagyobb szenvedése természetesen a lelki szenvedés lehet, amelyet ők azonban nem igen mutatnak és a legtöbb ilyen szám-üzöttről az ember nem is sejt, hogy nem a saját jószántából jött oda. — Csak egy helyre illettek rá az összes hajmeresztő leírások, amelyek Szibériával megjelentek és ez Szachalin szigete, a legrettenetesebb orosz fegyenc-telep volt a háború előtt. A háború után tudvalevőleg ezen óriási sziget déli felét Orosz-ország kénytelen volt átengedni a győzelmes Japánnak, amely ott azóta csodákat mivelt és csak most fedezték föl az oroszok, hogy milyen kincset tartottak volt a kezökben, melyet kiaknázás és értékesítés helyett a leg-borzalmasabb börtön gyanánt használtak. A háború előtt vagy 10.000 fegyenc volt, ide internálva, közöttük nagyon sok bestiális rablógyilkos, férfi és nő egyaránt, akiknek az orosz hatóság hihetetlen buta álhumanizmus-ból megengedte az összeházasodást. Képzelt-hető, mi lett ezeknek a gyermekeiből, ilyen vérrel az ereikben és ilyen rettenetes környe-zetben, ahol mást sem láttak, mint piszkot, férgek, erkölcsstelséget, vesszőzést és mást sem hallottak, mint aljas káromkodásokat, bilincscsörgést és a véresre vert, néha hal-dokló fegyencék hörgését. — Ideális gondol-kozású és önfeláldozó fiatal orosz nők, hallva a szachalini borzalmakról, odamentek önkén-

tes ápolónőkül a piszkos kórházakban siny-lődő fegyencék mellé. De a napról-napra meg-ismétlődő borzalmakat nem bírták kitartani: ha sietve nem menekültek onnan, vagy meg-örültek, vagy öngyilkosságba kergette őket a szánalom és rémület. A háború véget vetett ennek a bestiális garázdálkodásnak és a szigetről a japán invázió idejében elszabadult fegyencék megtöltötték az éjszaki fekvésű szibériai városokat, Chabarovszkot, Nikolsz-kot, Blagoveczenszket és Irkuckot. Ezekben a városokban azóta az alkonyat beállta után nem érdemes kimenni az utcára, hacsak va-lakit nem űz a veszedelmes kalandok utáni ellenállhatatlan vágyakozás. — Sokkal jobbak a viszonyok Vladivosztokban, ahol már csak a nagy nemzetközi forgalom biztonsága ér-dekében is erélyesen őrködnek a személy- és vagyonsbiztonság fölött.

Vladivosztok csak úgy hemzseg a chinai-aktól, van ott évenként legalább is 50.000. Azért mondom, hogy évenként, mert ezek a chinai munkások ezrével jönnek hazulról, többnyire Csifuból tavasszal a különféle munkákra és ezrével hagyják el a kikötőt késő ősszel — A chinaiakon kívül van vagy 6000 japáni és ugyanannyi vagy még több kóreai; ez utóbbiak mostanában nagy szám-mal menekülnek a hazájukból a szigorú japánok elől, akik elég gorombák nemcsak azt követelni tőlük, hogy dolgozzanak, hanem

még azt is, hogy legalább néha megmosakod-janak. — A japánok között sok a kisebb-nagyobb kereskedő és mesterember, de a legtöbb a mosó-vállalkozó, borbély és órás. — Közös általánosan jól ismert foglalkozásuk pedig természetesen a kémkedés. Mert hogy pl. hogyan tudna másképp egy aránylag nem nagy városban néhány tucat órás megélni, amikor a lakosság tulnyomó nagy többségének nincs is órája, az rejtély volna. De a spionage mindent megmagyaráz. — Mi sem jellemzi jobban az orosz indolenciát és gondolkodásra való restséget, mint az, hogy azonnal a háború bevégezése után és dacára a háború keser-ves tanulságainak, a vladivosztoki erődítési munkálatokhoz épügy odabocsájtották a chinai és kóreai munkásokat, mint azelőtt, pedig mindnyájan tudtuk, hogy a japánok a kém-kedést csakis a chinai munkások útján gya-korolják; a kóreai munkások között pedig, akiknek arctypusa roppant hasonlít a japá-nokéhoz, és akiknek a hosszú chinai copf helyett csak egy kis függélyes hajtincs van a fejük bubján, bizonyosan voltak átöltözött japán vezérkari tisztek. Magam is meg vagyok győződve, hogy borotvált már engem néha valami japán vezérkari alezredes, vagy ka-pitány, mert néha nagyon gorombán bántak a szegény fejemmel; bizonyosan muszkának gondoltak.

(Folyt. köv.)

Oszkár. 7. Áldozatkészség a hazáért. Luby Sándortól. Szavalja *Adamek* Lenke. 8. Oltár előtt. Várady Antaltól. Zenekar kísérettel előadja *Knöbl* Ferenc. 9. Szózat. Énekli a férfikar.

Március 15. A Bajai Kereskedő Ifjak Egyesülete saját helyiségében folyó hó 14-én este 8 órakor a szabadság ünnepének emlékére a következő műsorral háziünnepélyt rendez. 1) Hymnus. Énekli Berger Dezső úr vezetése mellett az alkalmi dalárda. 2) Ünnepi beszéd, tartja Szász János úr. 3) Alkalmi költemény. Szavalja Salamon Sándor úr. 4) Szózat. Az egyesület külön meghívót nem bocsát ki, az elnökség ezúton kéri a közönség szíves megjelenését.

Az izr. polgári iskola ifjúsága március 15-én d. e. 9 órakor ünnepélyt rendez. Műsor: 1) Hymnus. Énekli az ifjúság, cimbalmon kíséri Kazinczi Amália. 2) Ünnepi beszéd. Tartja Szántó Ede tanár. 3) Talpra magyar! Énekli az ifjúság. 4) Mi a haza? (Melodráma) írta Ábrányi E., zenéjét szerző Horváth Ákos. Szavalja Grünvald Margit, zongorán kíséri Graaug Antónia, magánszólamot énekli Krausz Margit. Kossuth nótákat énekli az ifjúság, cimbalmon kíséri Kazinczi Amália. Szabadságról, írta Prém József, szavalja Krausz Margit. Szózat, énekli az ifjúság, cimbalmon kíséri Kazinczi Amália.

A bajai felsővárosi r. k. elem népiskola március 15-én 9 órakor hazafias iskolai ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Hymnus éneklése. 2. Magyar vagyok. Irta Pósa Lajos. Szavalja *Veress* Ilonka. 3. Egy gondolat bánt engemet... Irta: Petőfi. Szavalja: *Sipkai* János. 4. Ünnepi beszéd. Mondja: *Lissák* János. 5. Honfi dal. Irta: Petőfi Sándor. Szavalja: *Szalay* István. 6. Nemzeti szín. Irta: Rudnyánszky Gyula. Szavalja: *Hina* Antal. 7. Zászló méltatása. Mondja: *Simonovics* Gyula. 8. Fel, fel vitézek... éneklése. 9. Előre. Irta: Tóth K. Szavalja: *Spielfogel* Géza. 10. Kossuth Lajos stb. éneklése.

Türr-szobor javára Gonda Béla min. tanácsos f. é. március 27-én a városi színház közgyűlési termében Türr Istvánról nagyszabású felolvasást tart, melyet a Casinó helyiségében társasvacsora követ, az illusztris felolvasó tiszteletére.

A Kath. Legényegylet holnap fejezi be szabadliceumi előadásainak ezidei sorozatát *Eber* Sándor tanárnak londoni utjáról megkezdett előadásának folytatásával. Az érdekes műsorból kiemeljük *Urhegyi* Jenőné énekszámain, melyeket *Amler* Irén kísér zongorán, a *vonósnégyest*, *Adamek* Lenke monológját stb.

A Sport Egyesület választmánya vasárnap délelőtt 11 órakor az elnök hivatalában ülést tart.

Öngyilkosságok Monostoron. A szomszédos Bátmonostoron a legutóbbi napokban egymásután két öngyilkosság is történt. Horváth István 25 éves monostori lakos részegen ment haza és otthon a kamrában felakasztotta magát. Néhány nap múlva ugyancsak Monostoron felakasztotta magát Pál János. Végzetes tettének oka ismeretlen.

Becsületsértés. A közeli napokban az alább elmondandó esetből kifolyólag áll egy menyecske a büntető-bíróság előtt: A pálinkás butikba beállított egy harcias menyecske, ki az urát kereste. Rá is akadt, amint az egyik sarokban gőzerővel verte a blattot néhány gyanus külsejű polgártárral. Az asszony csipőre teszi a kezét s a harcias póznak megfelelő harsogással kezdi.

— Nő te jómadár! Itt vagy? Már két napja kereslek!

— No no, lelkem, csak ne pattogj. Kártyázgatók egy kicsit a barátaimmal.

— Ugy? kártyázgatsz egy kicsit? És a barátaidal? Hát mondd csak te naplopó, nem ég le az arcodról a bőr, hogy olyan alakokkal kártyázol, akik egy asztalhoz ülnek veled?

Az alakok ezért a sértésért perelték a menyecskét.

Tolvaj csavargó. Fridrich Jakab csavargó koldulás örve alatt járt Baján házról-házra és — mint utóbb kiderült — ahol megfordult lopott is. Goldner N. Ede bádogostól árut lopott. Goldner feljelentésére keresték Fridrichet, de az akkorára már elszökött János-halmára. Innen hozta be a csendőrség. A vallatásnál aztán kiderült, hogy lopott mindenütt ahol megfordult. Egy helyen kést. másutt vánkost, abroszt szóval, amit ért lopott. A csendőrség átkísértette a bírósághoz.

Rum és likőrök készítése házilag. 100—200 percent megtakarítás. 50 fillér egy adag legfinomabb rum-kivonat, vagy 92 féle likőr kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen bárkinek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül Gyarmati Emil gyógyszerárában Baján.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében. Szerkesztőség telefon száma: 101. Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Új női divatüzlet.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint Baján, a **Központi szálloda épületében** egy dusan felszerelt, a legkényesebb igényeknek megfelelő

Női kalap üzletet

nyitottam. Raktáron tartom a legújabb divatú **modelleket**, valamint **női- és gyermekkalapokat**.

A m. t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Buchwald Emma.

● FIGYELEM. ●

Aki jóminőségű

FESTÉKEKET

akar vásárolni, az menjen

Wagenblatt és Henerári

jóhirnevű festékkereskedésébe, hol mindennemű **sajátkészítésű**

OLAJFESTÉKET

minden színben kaphat. Továbbá **Linoleum** és **Borostyán** padló-lakkot 4 színben. **Butorlakkot**, **Emeillakkot 30 színben** stb., azonkívül építési anyagokat, ugymint **Beocsini Román** és **Portland cement**, **Gyps**, **Elszigetelő-** és **Kátrány-lemez**, **Kátrány-Carbolineum** stb. a legolcsóbb versenyárakban.

Háziasszonyok

szobadiszze az a kályha, mely a **»Merkur«** kályhafénnyel van mázolja.

Ára 50 fillér.

»Merkur« aranyozó lámpák, szobrok, képrámák és minden diszek ezüst és aranyozására.

Ára 50 fillér.

VÉ DJEGY

● FIGYELEM. ●

„Csaba gyöngye“

(julus 10-én érett) 2 éves szőlővessző dbonkint 1 koronájával

„Kossuth Lajos“ 20 fillérijével kapható **Nadas Sándornál.**

Bécsi kék nyúl eladás.

Tulzaporodás folytán eladó kék bécsi kék tiszta faj értékes szőrme nyulak, hústermelésre kiválóan alkalmas faj, bőreik drágán értékesíthetők.

Bővebbet:

Madách Imre-utca 28. szám alatt.

Telefon 42. sz.

Tudja Ön, hogy **CSIKÓS LÁSZLÓ** budapesti festék-, illatszer-, gép-olaj és tisztító szerek

gyára BAJÁN

fiók üzletet nyitott.

Gróf Zichy Bódog-tér 6-ik szám alatt, (Plébánia-templommal szemben.)

1 liter petroleum	. . .	22 fillér
1 csomag gyufa	. . .	12 „
1 liter szesz	. . .	56 „
1 kgr. mosószóda	. . .	12 „

Olajfestékek gyári árban legkevesebb mennyiségben is kaphatók.

Kossuth-jelvények

március 15-ikére
darabonként **20 fillérért**
kaphatók:

ifj. Wagner Antal
könyv-, zenemű és papirkereskedésében
BAJÁN.

Kereskedelmi iskolát végzett, jó családból való fiatalember mint

gyakornok
felvétetik.

Sajátkezüleg irt folyamodványok benyújthatók Baján, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókintézeténél.

Barakk eladó.

A Dunahid tulsó oldalán levő deszkából és téglából épült két

barakk

olcsón eladó.

Bővebb értesítést ad:

Trafikánt Károly.

Schöffner Gyula

férji és női divatárúháza Baja.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe az ujonan érkezett csipke, aplicatio és minden e cikkekhez tartozó női ruhadis különlegességeit, valamint a legjobb gyártmányu férfi-, női- és gyermek cipő-raktárát.

Különösen felhívom figyelmét a n. é. közönségnek a legelismertebb „LÁB ÜDV” patent cipőimre, aminek egyedüli elárúsító-helye Baja és vidéke részére nálam van.

Tisztelettel

Schöffner Gyula.

Telefon szám 114.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Kávéház megnyitás.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szíves tudomására, hogy 1909 március 9-én, kedden az **EMKE kávéházat** ünnepélyesen megnyitottam.

Kifogástalan italokról gondoskodva van. Estéknént zeneestély. Hideg buffet.

Tisztelettel

Zseni István.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására adni, hogy világhírű Münchener Paulaner sörfőzdéből kizárólag csakis március hónapban, naponta frissen csapolt

Salvator sör

kapható.

1 pohár 40 fillér.

Teljes tisztelettel

Preimájer Pál

Casino vendéglős.

50% megtakarítás!

190 forintért vehet egy tömörfa hálószoba-berendezést

2 szekrény, 2 ágy 2 éjjeli, 1 mosdó, tükörrel és márvánnyal

Rosenfeld és Weisz

butor- és kárpitos-üzletében

BAJÁN,

Erzsébet királyné-utca 5. sz.

Mindennemű hálószoba-berendezések: mahagoni, palisander, tölgy és diófából, ebédlő és uri-szoba berendezések jutányos áron kaphatók. Modern tükrös és rézrudas ebédlő divánok, ottománok és szalon garnitúrák állandóan nagyobb mennyiségben vannak raktáron.

Kedvező fizetési feltételek!

Házak, ingatlanok adásvételét és bérbeadását közvetít:

Taubner Fülöp alkusz **Baja,**
gróf Zichy Bódog-utca 6. sz.

Üzletátvétel.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy a volt **Strasser-féle**

rongy, csont, hulladék és ócskavas

üzletet a Kölcsey Ferenc (Sörház) utcában átvettem.

Szabók, varrónők posztó, vázon, szövet és egyéb hulladékaikat, kovácsok, lakatosok vasdarabjaikat, ócska, hasznavehetetlen vasaikat, háztartások csonthulladékaikat ne dobják el, nálam értékesíthetik. A fent felsorolt dolgokat nálam szép árban eladhatják.

Tisztelettel

Singer Salamon,

rongy, csont és ócskavaskereskedő
Sörház-utca 4.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

A MOHAI ÁGNES-FORRÁS, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülföldi gyomor-, légszervi és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlja. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.